

Stanisław Hećka

Szpalty pamięci : adwokat Piotr Moś 1908-1992

Palestra 37/1-2(421-422), 126-127

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Adwokat Piotr Moś 1908 - 1992

W dniu 23 września 1992 r. w Poznaniu zmarł w wieku 84 lat adwokat Piotr Moś.

Adwokat Piotr Moś urodził się w dniu 26 czerwca 1908 r. w Ostrzeszowie, w obecnym województwie kaliskim, jako syn robotnika i Powstańca Wielkopolskiego. W 1919 r. rozpoczął naukę w Miejskim Gimnazjum im. Kazimierza Wielkiego w Ostrzeszowie, gdzie w 1927 r. zdał maturę. W okresie nauki w Gimnazjum, ze względu na trudne warunki rodzinne, udzielał korepetycji, co umożliwiło mu opłacenie kosztów nauki, jak również rozpoczęcie w 1927 r. studiów na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego, gdzie uzyskał stypendium Fundacji im. Karola Marcinkowskiego. Studia prawnicze ukończył w 1931 r., w grudniu tegoż roku został przyjęty na aplikację sądową w Okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, a od 1 stycznia 1932 r. rozpoczął aplikację adwokacką w kancelarii adw. dr Malińskiego, następnie zaś w kancelarii adw. dr Gmurowskiego w Ostrowie Wlkp. Egzamin adwokacki zdał w 1937 r. i rozpoczął praktykę adwokacką w Ostrowie Wlkp., gdzie w okresie do dnia 1 września 1939 r., tj. do wybuchu II wojny światowej, zyskał duże uznanie i miał, mimo konkurencji 15 adwokatów, dużą praktykę adwokacką. Niezależnie od pracy zawodowej adw. Piotr Moś pracował

także społecznie, będąc prezesem pow. Kółka Rolniczego w Ostrowie Wlkp.

Po dniu 1 września 1939 r. – i po okresie wrześniowej wędrówki wojennej na wschód, w czasie której dotarł aż w okolice Kowla i Równego na Wołyniu – powrócił na krótko do Ostrowa Wlkp. Wobec grożącego mu aresztowania przez Gestapo, które dokonywało w tym czasie licznych aresztowań wśród lekarzy, adwokatów i sędziów ostrowskich, opuścił Ostrów Wlkp. i przez kilka miesięcy ukrywał się u swych rodziców w Ostrzeszowie. W maju 1940 r. adw. Moś zmuszony był ponownie uciekać z mieszkania rodziców, i to dosłownie w ostatniej chwili, kiedy już przyszła po niego niemiecka policja. W maju 1940 r. udało Mu się przedostać przez zieloną granicę do tzw. Generalnej Guberni i osiąść w Kielcach, gdzie przebywał i wykonywał zawód adwokata – aż do stycznia 1945 r.

W okresie tym adw. Piotr Moś związał się ze Stronnictwem Ludowym, jak również z organizacją „Ojczyzna”, której był kierownikiem na okręg kielecki, występując pod pseudonimem „Kmieć”. W kancelarii adw. Mosia w Kielcach, która mieściła się w mieszkaniu wywiezionego do obozu kieleckiego adwokata Czesława Sadowskiego, przy ul. Wesołej, koncentrowało się życie konspiracyjne. Tu zbierano i rozdzielano fundusze z Centrali z Warszawy na pomoc dla rodzin wy-

siedlonych i aresztowanych, tu był kolportaż prasy konspiracyjnej. Tutaj także odbywały się wykłady wydziału prawa Tajnego Uniwersytetu Ziemi Zachodnich, po utworzeniu filii kieleckiej tego Uniwersytetu.

Dom adw. Piotra Moś w Kielcach był także ostoją i oparciem dla wielu wysiedlonych z poznańskiego, a szczególnie z Ostrzeszowa i Ostrowa Wlkp., przyjaciół i znajomych, którzy zawsze znajdowali tam pomoc i wsparcie. Odbywały się tam również spotkania młodzieży uczestniczącej w tajnym nauczaniu – gimnazjum i liceum im. St. Żeromskiego.

Adw. Piotr Moś, mający także osobiste i towarzyskie kontakty z Oblęgorkiem i rodziną Sienkiewiczów, przyczynił się, wspólnie ze swym bratem Ignacym i swym szwagrem Jaskólskim, do uwolnienia z więzienia aresztowanego przez Gestapo – Henryka Józefa Sienkiewicza.

W lutym 1945 r. adw. Piotr Moś powrócił do Ostrowa Wlkp., gdzie wznowił praktykę adwokacką i równocześnie, w latach 1945-1948, był prezesem powiatowym PSL. W związku ze swą postawą polityczną i społeczną działalnością nie uniknął represji władz. W 1949 r. został aresztowany przez UB w czasie rozprawy w Sądzie Ape-

lacyjnym w Poznaniu. Przez okres 5 miesięcy był trzymany w areszcie śledczym WUBP w Poznaniu pod zarzutem działalności konspiracyjnej w Kielcach i przynależności do PSL.

Od czerwca 1950 r. rozpoczął praktykę adwokacką w Poznaniu, ale w okresie tzw. weryfikacji został skreślony z listy adwokatów, decyzją I Instancji, z powodu „braku rękopisów politycznej do wykonywania zawodu adwokata”. Decyzja ta na szczęście, na skutek wniesionego odwołania i zabiegów, została w II Instancji uchylona.

Do 1979 r. kontynuował pracę adwokacką w Zespole Adwokackim nr 14 w Poznaniu, tj. do chwili przejścia na emeryturę. Jako wybitny praktyk-cywilista miał rozgałęzioną praktykę adwokacką, służąc chętnie swym bogatym doświadczeniem i radą podopiecznym aplikantom, do których należał również autor tego wspomnienia.

Adw. Piotr Moś był człowiekiem prawym, skromnym, życzliwym ludziom i pomocnym. Cieszył się w poznańskim środowisku prawniczym wielkim autorytetem, szacunkiem i sympatią. Takim go zachowam w pamięci, jako mego Patrona, a później do ostatnich jego dni, mego serdecznego i niezawodnego przyjaciela. Cześć Jego pamięci!

Stanisław Hęcka